

Seinpost

ADVIESBUREAU BV

Doordacht werken aan lokale veiligheid

Quick Scan van veiligheidsmethoden

Arnhem, maart 2008

Doordacht werken aan lokale veiligheid

Quick Scan van veiligheidsmethoden

Uitgebracht aan het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

Seinpost Adviesbureau BV
Drs. ing. Rob van den Hazel
Drs. Ido de Vries Med
Mr. Karin Woltering

Projectnummer: 27101

© Seinpost Adviesbureau BV. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Arnhem, maart 2008

Inhoudsopgave

1	Methoden voor de lokale veiligheidspraktijk	1
2	Methodisch werken	3
2.1	Inleiding	3
2.2	De plaats van methodisch werken	3
2.3	Kenmerken van methodisch werken	5
3	Methoden vergeleken	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Kernbeleid Veiligheid	8
3.3	Object van de methoden	9
3.4	Typen samenwerking	10
3.5	Gemeentelijke rollen	11
3.6	Betrokken partijen	13
3.7	Voor welke problemen?	14
4	Overzicht Methodes	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Woon- en leefomgeving	15
4.3	Bedrijven en veiligheid	22
4.4	Jeugd en veiligheid	24
4.5	Integriteit en veiligheid	33
4.6	Algemene methodieken	35
5	Suggesties voor methodisch werken	37

**Zonder 'goede' inhoud niet doeltreffend,
zonder 'goed' proces niet doelmatig.**

1 Methoden voor de lokale veiligheidspraktijk

Lokale aanpak van probleemsituaties

Veiligheid blijft onverminderd één van de belangrijkste onderwerpen op de lokale agenda. In gemeenten worden immers veel van de concrete problemen zichtbaar die om een adequaat antwoord vragen.

Naast de inhoudelijke complexiteit van het thema veiligheid (de beleving en de feitelijke cijfers, de fysieke en sociale veiligheid, de soms moeilijk te achterhalen relaties tussen oorzaak en gevolg van problemen, et cetera), is het veiligheidsterrein óók vanuit organisatorisch perspectief een gecompliceerd beleidsterrein.

Vele partijen zijn betrokken bij het vormgeven van het beleid en de uitvoering ervan, en het zijn de gemeenten die als 'regisseurs' van het veiligheidsbeleid de partners bij elkaar moeten brengen. Gemeenten met hun 'veiligheidspartners' moeten gezamenlijk bepalen welke knelpunten als eerste aangepakt worden en wat de strategie voor de toekomst moet zijn. Er ligt een grote verantwoordelijkheid op het bord van de gemeente als regisseur van het veiligheidsbeleid. Niet alleen als regisseur, maar ook ten aanzien van de uitvoering van dit beleid is de gemeente niet zelden ook één van de partners.

Methodische benadering

Structurele oplossingen van veiligheidsvraagstukken vragen om een methodische benadering van de problemen, of in de woorden van Van Dale: 'het volgens een vaste, weldoordachte werkwijze bereiken van bepaalde doelen'.

Door meer gebruik te maken van bestaande methoden uit de lokale veiligheidspraktijk en de goede ervaringen die daarmee zijn opgedaan, kan de samenwerking tussen partijen beter gestructureerd worden, kunnen de verschillende rollen duidelijker vastgesteld worden, wordt meer probleemgericht gewerkt en kan de effectiviteit van de inspanningen worden vergroot.

Praktijkvoorbeelden

In deze publicatie die in opdracht van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is opgesteld door Seinpost Adviesbureau wordt een quick scan gegeven van methoden op het terrein van veiligheid. Dit overzicht kan op lokaal niveau gebruikt worden om de eigen veiligheidsaanpak te versterken.

Naast een beschrijving van de afzonderlijke methoden (zie kader) in hoofdstuk vier wordt in hoofdstuk twee het methodisch werken kort toegelicht, en wordt in hoofdstuk drie de methoden op een aantal aspecten met elkaar vergeleken.

Afsluitend worden in hoofdstuk vijf een aantal algemene suggesties gegeven om methodisch aan lokale veiligheidsopgaven te werken.

Onderstaande methoden zijn geordend op basis van de veiligheidsvelden van het Kernbeleid Veiligheid.

<p>Woon- en leefomgeving</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veiligheidseffectrapportage (VER)
- Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)
- Sociaal Veilige Stad
- Hotspotbenadering
- Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer (SVOV)
- Mensen maken de Stad
- Asset-Based Community Development (ABCD) <p>Bedrijvigheid en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none">
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU)
- Handhavingsarrangementen <p>Jeugd en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veilig op School (VOS)
- Veilig in en om School (ViOS)
- Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen
- Aanpak Harde Kern Jeugd
- Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
- Zet in op 12 min
- Communities that Care (CtC)
- Streetwise
- Groepsaanpak
- Aanpak Jongeren op Straat <p>Integriteit en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none">
- Aanpak polarisatie en radicalisering
- Integriteitsmeter <p>Overige</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veiligheidshuis
- Lokale Veiligheidsplanner
- Veelplegers
- Matrix Integrale Veiligheidszorg (IVZ)
---

2 Methodisch werken

2.1 Inleiding

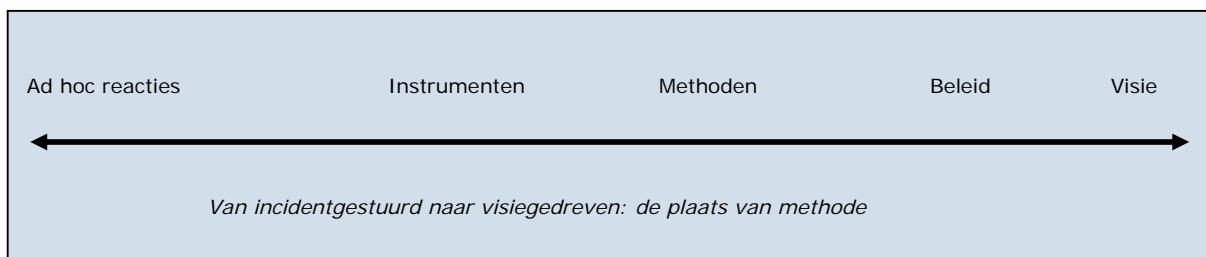
Op het brede terrein van veiligheid is de afgelopen tien jaar veel beleid ontwikkeld. Er zijn nieuwe instrumenten bedacht, en veel, heel veel projecten zijn van start gegaan. Onmiskenbaar is hiermee een inhaalslag gemaakt, worden resultaten bereikt en zijn wijken en steden ook daadwerkelijk veiliger geworden.

Tegelijkertijd kunnen er nog steeds vraagtekens geplaatst worden. Zijn de doelen van het veiligheidsbeleid wel altijd zo helder geformuleerd? Wordt er daadwerkelijk gewerkt aan de oorzaken van de veiligheidsproblemen? Zijn de gekozen werkwijzen nu wel zo goed doordacht? Is het de waan van de dag die dominant is, et cetera.

In de volgende hoofdstukken wordt op hoofdlijnen een overzicht gegeven van werkwijzen die beschikbaar zijn in de Nederlandse praktijk. Werkwijzen die als een methodische benadering van bepaalde veiligheidsvraagstukken gezien kunnen worden. Allereerst worden in de volgende paragrafen enkele algemene aspecten van het methodisch werken genoemd.

2.2 De plaats van methodisch werken

Methodisch werken: het volgens een vaste en weldoordachte werkwijze bereiken van bepaalde doelen, is te plaatsen tussen enerzijds de meer abstractere visie van het veiligheidsbeleid en de doelen die men zich daarbij stelt, en anderzijds de concrete maatregelen en activiteiten die uitgevoerd worden. In onderstaand schema is dit weergegeven.

Een andere indeling om de plaats en betekenis van methoden te duiden, is gebruik te maken van de bekende trits: *richten, inrichten en verrichten*.

Op het meer strategische niveau gaat het om het benoemen van de visie en de daarbij behorende doelen, en daarmee het geven van een *richting* aan de inspanningen om de visie te realiseren. In het lokale veiligheidsbeleid zijn deze aspecten meestal in de beleidsnota's verwoord.

Op tactisch niveau gaat het om het *inrichten* van het proces. Wie doet wat, waarom, op welke manier, in welke samenhang en waarmee moet rekening gehouden worden bij de implementatie?

Tenslotte gaat het op het operationele niveau om het daadwerkelijk *verrichten* van de activiteiten.

Methodisch werken is te zien als een verbinding tussen het richten en het verrichten. De uitvoering heeft met de methode een vaste werkwijze in handen gekregen om de doelen te realiseren. Het verrichten van de aanpak is voorzien van een handleiding, een stappenplan, een methodiek voor de uitvoering.

Een voorbeeld:

De Integrale Veiligheidsnota van gemeente X omschrijft de veiligheidsproblemen in een bepaald winkelgebied. Het doel is de objectieve en subjectieve veiligheid te vergroten (minder inbraken, minder rondhangende jongeren e.d.). De methode die hiervoor ingezet gaat worden is het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit is een in de praktijk beproefde werkwijze waarmee betrokkenen (ondernemers, politie, gemeente) gezamenlijk op basis van een veiligheidsanalyse het maatregelenpakket samenstellen en in uitvoering brengen.

Eén van de concrete maatregelen die wordt getroffen is het ophangen van camera's. Het ophangen van camera's is te beschouwen als een instrument, waarmee de doelstelling –zoals omschreven in de Veiligheidsnota- kan worden gerealiseerd. De methode (KVO) is het weldoordachte stappenplan waarbinnen de instrumenten doelgericht worden ingezet.

2.3 Kenmerken van methodisch werken

Uit de eerder genoemde 'definitie' van methodisch werken zijn een aantal essentiële kenmerken te halen, het gaat hierbij om:

- Doelgerichtheid
- Weldoordachte werkwijze
- Doorlopen van vaste stappen

Doelgerichtheid

Zonder doelen geen resultaat. Methodisch werken vereist dat de doelen die bereikt moeten worden, vóóraf zijn omschreven. Die moeten nadrukkelijk zijn vastgelegd en gedeeld en geaccepteerd worden door de betrokkenen.

Weldoordachte werkwijze

Methodisch werken betekent dat nagedacht wordt waarom een bepaalde benadering in een bepaalde situatie nodig is. Dat doordachte antwoorden gegeven worden op vragen als wat zijn de veiligheidsproblemen, wat zijn de mogelijke oorzaken, welke mechanismen spelen hierbij een rol?

Weldoordacht wil ook zeggen dat er een logische samenhang aanwezig is tussen de in te zetten instrumenten en te realiseren doelen. En dat de verschillende instrumenten op elkaar zijn afgestemd, waarbij ook de aansturing en regie vooraf zijn uitgedacht.

Vaste stappen

Het gaat bij methodisch werken om een gestandaardiseerde werkwijze. Een stappenplan of handleiding die in principe in meerdere situaties toe te passen is. Het doorlopen van vaste stappen is mede gericht op het aanpassen en verbeteren van de aanpak. De bekende kwaliteits- of leercirkel 'Plan-Do-Check-Act' van Deming kan hierbij behulpzaam zijn:

- *Plan*: de planningsfase waarin de doelstellingen SMART¹ worden gedefinieerd, de te behalen resultaten worden vastgesteld. Ook is er aandacht voor de belangen en posities van betrokkenen, de

---

¹ SMART-doelstellingen:

- Specifiek: ze moeten aangeven wat er precies wordt gedaan, helder en duidelijk;
- Meetbaar: ze moeten een norm aangeven om te kunnen meten of het doel werd gehaald;
- Acceptabel: ze moeten worden gedragen door iedereen zodat het engagement er is om er energiek en met voldoening aan deel te nemen;
- Realistisch: ze moeten kunnen gehaald worden, de lat niet te hoog - maar ook niet te laag - leggen en je moet er vat op hebben. Je moet ze kunnen bereiken met acceptabele inspanningen;
- Tijdgebonden: ze moeten de termijn vermelden waarop het gewenste resultaat moet worden bereikt.

- randvoorwaarden en middelen die in te zetten zijn.
- *Do:* het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten en het monitoren van de uitvoering (het behalen van de resultaten).
  - *Check:* het vergelijken van de daadwerkelijk gerealiseerde resultaten met de geformuleerde doelstellingen en het evalueren hiervan. Het beantwoorden van de vraag 'Zijn we tevreden met wat we bereikt hebben?'.
hebben?'
  - *Act:* het, indien nodig, bijstellen of uitbreiden van de activiteiten om (alsnog) de afgesproken resultaten te behalen.

Vervolgens herhaalt de cyclus zich. De bedoeling is dat dit leidt tot continue verbetering van de uitvoering en het behalen van de gewenste resultaten. Er is dan sprake van borging en verbetering van de kwaliteit van de aanpak.

3 Methoden vergeleken

3.1 Inleiding

In het volgende hoofdstuk worden diverse methoden zoals die in het veiligheidsbeleid in Nederland gebruikt worden, afzonderlijk beschreven. Om tot dit overzicht te komen is gebruik gemaakt van informatie die via internet beschikbaar is en informatie uit de eigen praktijk van Seinpost Adviesbureau BV.

Bij het overzicht kunnen een aantal opmerkingen gemaakt worden:

- Om in de selectie te worden opgenomen is gekeken naar de drie hoofdkenmerken van methodisch werken: doelgerichtheid, doordachte werkwijze, vaste stappen.
- Er is vooral gefocust op methoden die vanuit de optiek van de sociale veiligheid relevant zijn (fysieke of externe veiligheid is buiten beschouwing gelaten).
- Het is nadrukkelijk geen volledig en uitputtend overzicht. Enerzijds zijn er meer overeenkomstige werkwijzen, en anderzijds zijn 'dubbelingen' niet opgenomen (methoden met een verschillende naam, die in hun werking nagenoeg gelijk zijn).
- Er wordt in dit kader geen oordeel gegeven over de kwaliteit en effectiviteit van de methoden. Daartoe is een quick scan niet het geëigende middel. Het verdient overigens de aanbeveling om in navolging van bijvoorbeeld het jeugdbeleid ook in het veiligheidsbeleid methoden en instrumenten op basis van onderzoek te labelen als veelbelovend of effectief. Als voorbeeld kan de database Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) worden genomen.

Er is voor gekozen om per methode een korte kernachtige beschrijving te geven en deze te voorzien van een verwijzing naar meer achtergrondinformatie.

Nu geeft een opsomming op zich nog geen informatie over het totale beeld. Daarom wordt in dit hoofdstuk vanuit een aantal verschillende perspectieven steeds een nieuwe ordening gegeven (geordend naar de veiligheidsvelden van het Kernbeleid Veiligheid, het object van de methoden en de verschillende soorten samenwerking). Of worden de methoden op een aantal aspecten met elkaar vergeleken (de verschillende gemeentelijke rollen, de betrokken partijen en de aard van de problemen).

3.2 Kernbeleid Veiligheid

Binnen het Kernbeleid Veiligheid worden een vijftal veiligheidsvelden onderscheiden te weten: woon- en leefomgeving, bedrijvigheid, jeugd, fysieke veiligheid en integriteit. Met deze velden wordt het gemeentelijk veiligheidsbeleid grotendeels bestreken, en deze helpen om op lokaal niveau meer overzicht te creëren in de verschillende beleidsopgaven.

Het ordenen van de methoden over de veiligheidsvelden levert het volgende beeld op.

<p>Woon- en leefomgeving</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veiligheidseffectrapportage (VER)
- Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)
- Sociaal Veilige Stad
- Hotspotbenadering
- Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer (SVOV)
- Mensen maken de Stad
- Asset-Based Community Development (ABCD) <p>Bedrijvigheid en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none">
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU)
- Handhavingsarrangementen <p>Jeugd en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veilig op School (VOS)
- Veilig in en om School (VIOS)
- Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen
- Aanpak Harde Kern Jeugd
- Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
- Zet in op 12 min
- Communities that Care (CtC)
- Streetwise
- Groepsaanpak
- Aanpak Jongeren op Straat <p>Integriteit en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none">
- Aanpak polarisatie en radicalisering
- Integriteitsmeter <p>Overige</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veiligheidshuis
- Lokale Veiligheidsplanner
- Veelplegers
- Matrix Integrale Veiligheidszorg (IVZ)

Bij de beschrijving van de methoden in hoofdstuk vier wordt deze indeling gehanteerd.

3.3 Object van de methoden

De ordening naar veiligheidsvelden zegt nog weinig over datgene waar de veiligheidsopgave zich precies op richt. Als dit als ordeningscriterium wordt genomen, zijn er een drietal hoofdtypen te onderscheiden:

- *Persoonsgerichte methoden*; waarbinnen grofweg twee benaderingen dominant zijn, namelijk op individuen gerichte aanpakken (veelplegers, prostituees, jongeren) en groepsgerichte aanpakken (jongeren).
- *Gebiedsgerichte methoden*; waarbij er verschillende samenwerkingsconstructies voor een gebied te onderscheiden zijn (vastgelegd in 'lichte' tot 'zware' convenanten) die meer of minder integraal zijn (hele keten binnen één aanpak, of alleen preventie of alleen curatie). Voorbeelden zijn de aanpak van het centrum van Venlo, stationsomgevingen, ABCD, et cetera.
- *Thema- of delictgerichte methoden*; veelal in de vorm van handhavingsarrangementen, de bestuurlijke handhaving, afspraken tussen gemeente, OM en politie, gericht op specifieke thema's of delicten (cannabis, alcohol, drugs, horeca etc.)

Een ordening van de methoden volgens deze driedeling levert het volgende beeld op.

Personen	
-	Persoonsgerichte aanpak
-	Aanpak Harde Kern Jeugd
-	Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
-	Veiligheidshuis
-	Zet in op 12 min
-	Communities that Care (CtC)
-	Streetwise
-	Groepsaanpak
-	Aanpak Jongeren op Straat
Gebieden	
-	Veiligheidseffectrapportage (VER)
-	Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)
-	Sociaal Veilige Stad
-	Hotspotaanpak
-	Sociale Veiligheid Openbaar Vervoersgebieden (SVOV)
-	Mensen maken de Stad
-	Asset-Based Community Development (ABCD)
-	Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
-	Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVV)
-	Veilig op School (VOS)
-	Veilig in en om School (VIOS)
-	Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen
Thema of delict	
-	Handhavingsarrangementen
-	Aanpak polarisatie en radicalisering
-	Integriteitsmeter
Overige	
-	Lokale Veiligheidsplanner
-	Matrix Integrale Veiligheidszorg (IVZ)

3.4 Typen samenwerking

De uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid vraagt zonder uitzondering om samenwerking. Er zijn veel verschillende soorten van samenwerkingsrelaties die aangegaan worden tussen de gemeente, politie en openbaar ministerie, maar ook tussen publieke en private organisaties.

In het schema op de volgende bladzijde zijn de methoden geordend naar een aantal verschillende soorten samenwerkingsvormen die herkenbaar zijn in de praktijk van het lokale veiligheidsbeleid. Het gaat hier niet om samenwerkingen in het kader van de strafrechtelijke handhaving, maar vooral om het type samenwerking dat zich richt op het aanpakken van vraagstukken van de sociale veiligheid.

<p>Ketenaanpak</p> <ul style="list-style-type: none">
- Persoonsgerichte aanpak
- Aanpak Harde Kern Jeugd
- Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
- Veiligheidshuis
- Zet in op 12 min <p>Arrangementen</p> <ul style="list-style-type: none">
- Handhavingsarrangementen
- Sociale Veiligheid Openbaar Vervoersgebieden (SVOV) <p>Convenanten</p> <ul style="list-style-type: none">
- Veilig op School (VOS)
- Veilig in en om School (VIOS)
- Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen
- Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)
- Streetwise
- Groepsaanpak
- Aanpak Jongeren op Straat
- Veiligheidseffectrapportage (VER)
- Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU) <p>Publiek Private Samenwerking/contracten</p> <ul style="list-style-type: none">
- Hektor Venlo <p>Netwerkontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none">
- Communities that Care (CtC)
- Mensen maken de Stad
- Asset-Based Community Development (ABCD) <p>Overig</p> <ul style="list-style-type: none">
- Sociaal Veilige Stad
- Hotspotaanpak
- Aanpak Polarisatie en radicalisering
- Integriteitsmeter
- Lokale Veiligheidsplanner
- Matrix Integrale Veiligheidszorg (IVZ)
--

3.5 Gemeentelijke rollen

Het zal niet verbazen dat er geen methoden gevonden zijn waar de gemeente niet bij betrokken is, maar er zijn verschillen waar te nemen in de exacte rol die een gemeente speelt. Het gaat hierbij niet zozeer om de algemene regierol van het lokale bestuur bij de ontwikkeling en uitvoering van het integrale veiligheidsbeleid, maar om een meer specifieke rol binnen een bepaalde opgave. Onderscheiden worden:

- *Opdrachtgever*: geeft opdracht en leidt de veiligheidsaanpak, partners leggen verantwoordelijkheid af aan de opdrachtgever.
- *Initiator*: start het proces, brengt het probleem onder de aandacht, maar is afhankelijk van partners voor het bereiken van de effecten.
- *Facilitator*: ondersteunt de aanpak met mensen en middelen, ondersteunt een opdrachtgever.
- *Coördinator*: coördineert de methode, brengt partijen bij elkaar en bewaakt de voortgang. Coördinator krijgt 'vrijwillig' de gevraagde medewerking, de formele gezagsverhouding is afwezig.

In de volgende tabel zijn deze rollen per methode aangegeven.

	Opdrachtgever	Initiator	Facilitator	Coördinator
Persoongerichte methoden				
Persoonsgerichte aanpak	X			X
Aanpak Harde Kern Jeugd			X	X
Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak	X		X	X
Veiligheidshuis	X		X	X
Zet in op 12 min	X		X	X
Communities that Care	X		X	X
Streetwise	X		X	X
Groepsaanpak	X		X	X
Aanpak Jongeren op Straat	X		X	X
Gebiedsgerichte methoden				
Veiligheidseffectrapportage	X		X	
Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen			X	
Sociaal Veilige Stad	X			
Hotspotaanpak				X
Sociale Veiligheid Openbaar Vervoersgebieden			X	
Mensen maken de Stad			X	
ABCD			X	
Keurmerk Veilig Ondernemen	X	X	X	X
Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan		X	X	
Veilig op School			X	
Veilig in en om School			X	
Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen			X	
Thema- of delictgerichte methoden				
Handhavingsarrangementen (horeca, coffeeshops etc.)	X	X		
Aanpak polarisatie en radicalisering	X			
Integriteitsmeter	X			
Overig				
Lokale Veiligheidsplanner	X		X	
Matrix Integrale Veiligheidszorg	X			

3.6 Betrokken partijen

De uitvoering van veiligheidsbeleid vraagt bijna altijd om samenwerking tussen meerdere partijen. Het is het specifieke veiligheidsvraagstuk dat bepalend is voor de exacte samenstelling. In onderstaand overzicht staan per methode de belangrijkste betrokken partijen aangegeven.

	Gemeente	Bewoners	Ondernemer	Onderwijs	Welzijnswerk	Politie	Openb.Min.	Hulpverlening	Vervoer	Corporatie
Persoonsgerichte methoden										
Persoonsgerichte aanpak	X			X	X	X	X	X		
Aanpak Harde Kern Jeugd	X					X	X	X		
Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak	X			X	X	X	X	X		
Veiligheidshuis	X			X	X	X	X	X		
Zet in op 12 min	X			X	X	X		X		
Communities that Care	X	X		X	X	X		X		X
Streetwise	X	X			X	X	X	X		
Groepsaanpak	X				X	X	X	X		
Aanpak Jongeren op Straat	X				X	X		X		
Gebiedsgerichte methoden										
Veiligheidseffectrapportage	X					X				X
Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen	X	X				X				X
Sociaal Veilige Stad	X									X
Hotspotaanpak	X		X			X	X	X		X
Sociale Veiligheid Openbaar Vervoersgebieden	X		X						X	
Mensen maken de Stad	X	X								X
ABCD	X	X								X
Keurmerk Veilig Ondernemen	X		X			X				
Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan	X		X			X				
Veilig op School				X		X				
Veilig in en om School				X		X				
Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen				X						
Thema- of delictgerichte methoden										
Handhavingsarrangementen	X		X			X	X			X
Aanpak polarisatie en radicalisering	X			X			X			
Integriteitsmeter	X									
Overige methoden										
Lokale Veiligheidsplanner	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Matrix Integrale Veiligheidszorg	X				X	X		X		X

3.7 Voor welke problemen?

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van een aantal veel voorkomende veiligheidsproblemen waar methoden op in te zetten zijn.

Probleem	Overlast Jeugd	Onveiligheid Jeugd	Overlast volwassenen	Uitgaans overlast	Inbraken woning	Openbare ruimte	Onveiligheid stations	Winkel diefstallen	Maatschappelijke onrust	Drugoverlast
Persoonsgerichte methoden										
Persoonsgerichte aanpak	X	X								
Aanpak Harde Kern Jeugd	X									
Deelgemeentelijk Overleg Sluitende	X	X								
Veiligheidshuis	X	X								
Zet in op 12 min	X									
Communities that Care	X	X							X	X
Streetwise	X									
Groepsaanpak	X	X								
Aanpak Jongeren op Straat	X	X								
Gebiedsgerichte methoden										
Veiligheidseffectrapportage			X		X	X				
Beheerplan Politiekeurmerk Veilig			X		X					
Sociaal Veilige Stad		X	X		X	X				
Hotspotaanpak	X		X			X				
Sociale Veiligheid O.V. gebieden							X			
Mensen maken de Stad		X							X	
ABCD		X							X	
Keurmerk Veilig Ondernemen	X		X			X		X		
Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan	X		X	X		X				
Veilig op School		X								
Veilig in en om School		X								
Veiligheidsmanagement voor										
Thema- of delictgerichte methoden										
Handhavingsarrangementen				X						
Aanpak Polarisatie en Radicalisering									X	
Integriteitsmeter										
Overige methoden										
Lokale Veiligheidsplanner	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Matrix Integrale veiligheidszorg	X		X	X	X	X	X	X		

4 Overzicht Methoden

4.1 Inleiding

In de volgende paragrafen worden kernachtig een kleine dertig methoden besproken. Meer informatie over de methoden, en over de wijze waarop hiermee gestart zou kunnen worden, kan gevonden worden via de verwijzingen die bij elke methode is opgenomen.

Voor de beschrijving van de methoden wordt aangesloten bij de indeling die ook door het Kernbeleid Veiligheid gebruikt wordt:

- Woon- en leefomgeving
- Bedrijvigheid en veiligheid
- Jeugd en veiligheid
- Integriteit en veiligheid
- Algemene methoden

4.2 Woon- en leefomgeving

4.2.1 Inleiding

Bij dit brede veiligheidsveld wordt onderscheid gemaakt tussen een drietal groepen methoden. Ten eerste methoden die gebruikt kunnen worden bij de *inrichting en beheer* van de fysieke omgeving, namelijk:

- Veiligheidseffectrapportage
- Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen
- Methode Sociaal Veilige Stad

Ten tweede methoden die ontwikkeld zijn om veiligheidsproblemen in *specifieke gebieden* aan te pakken, te weten:

- Hot spot benadering
- Sociale veiligheid in het openbaar vervoersgebieden

En tenslotte methoden die de inbreng en participatie van bewoners centraal stellen om de veiligheidsdoelen volgens vast omlijnde stappen te bereiken. Voorbeelden die hier geschetst worden zijn:

- Mensen maken de stad
- Asset-Based Community Development.

4.2.2 Inrichting en beheer

Veiligheidseffectrapportage (VER)

Doel

De Veiligheidseffectrapportage (VER) is ontwikkeld om de veiligheidsrisico's van ruimtelijke plannen en (nieuw)bouwplannen inzichtelijk te maken. Nog vóór de daadwerkelijke bouw begint, worden mogelijke risico's in beeld gebracht en veiligheidsmaatregelen voorgesteld.

Werkwijze en stappen

Als methode richt de VER zich op het samenwerkingsproces door relevante veiligheidspartners aan tafel te brengen en te zorgen dat dat zij elk hun verantwoordelijkheid nemen. De VER is flexibel in de zin dat betrokken partijen zelf bepalen hoe de inhoud wordt vormgegeven (kan betrekking hebben op winkelcentra, wegen, woongebieden et cetera) en welk ambitieniveau wordt nagestreefd. Wel worden verschillende fasen onderscheiden die gezamenlijk doorlopen moeten worden. De VER is een cyclisch proces (analyse-ontwerp-bouw-beheer), en is dus ook gericht op de borging van de kwaliteit van de uitgevoerde maatregelen.

Meer weten

www.hetccv.nl , in dossier Kwaliteitsregelingen en instrumenten

Beheerplan Politiekeurmerk Veilig Wonen

Doel

Met het Politiekeurmerk Veilig Wonen wordt bijgedragen aan het vergroten van de sociale veiligheid in en rond woningen, wooncomplexen, buurten en wijken. De eisen en maatregelen die in het keurmerk zijn opgenomen, werken preventief tegen woninginbraak, overlast, vandalisme en criminaliteit op straat. Hoewel zeker gestructureerd is de regeling op zich niet direct als een methode te zien, maar het zogenaamde beheerplan dat aan het keurmerk verbonden is, heeft hier wel de kenmerken van. Het doel is om het veiligheidsniveau dat na afgifte van de certificering is bereikt ook vast te houden.

Werkwijze en stappen

In het beheerplan worden daartoe de afspraken over de inzet ten aanzien van 'schoon, heel, veilig en gezellig' vastgelegd tussen betrokken partijen (bewoners, corporaties,

gemeenten, politie etc.). Daarnaast wordt vastgelegd op welke momenten overleg plaatsvindt, hoe de controle wordt uitgevoerd, en hoe de evaluatie wordt gedaan et cetera.

Meer weten

www.hetccv.nl , in dossier Samenleven en Wonen

De methode sociaal veilige stad (Amsterdam)

Doel

Deze methode beoogt inzicht te geven in de inrichting van het publieke domein. Zij geeft een beschrijving van hoe de sociale veiligheid in de aan te pakken gebieden verbeterd kan worden.

Werkwijze en stappen

Het uitgangspunt van deze werkwijze is dat de inrichting van de openbare ruimte vanuit vier invalshoeken moet worden benaderd. De vier invalshoeken zijn: Inrichting, Beheer, Organisatie en Communicatie, afgekort IBOC. In een aantal stappen (beoordeling problematiek, vaststellen plangebied, veiligheidsscan, schouw, selectie ideeën en maatregelen) wordt het veiligheidsprobleem geanalyseerd en bepaald welke maatregelen kunnen worden ingezet.

Naast de methode is ook een schouwlijst en een ideeënboek beschikbaar.

Meer weten

www.hetccv.nl , in dossier Samenleven en Wonen

4.2.2 Aanpak specifieke gebieden

Hot spot benadering

Doel

De Nederlandse hotspotbenaderingen zijn geïnspireerd op het 'Hot Spot policing', een probleem georiënteerd politieprogramma uit de Verenigde Staten. Het methodische programma is ontwikkeld om het geweld in wijken tegen te gaan. Op basis van objectief cijfermateriaal wordt een gebied als 'hot spot' aangemerkt, worden oorzaken van de problemen geïnventariseerd en vervolgens gerichte maatregelen getroffen. De voortgang wordt voortdurend gemonitord zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

In de Nederlandse veiligheidspraktijk is de hotspot aanpak te kenmerken als een benadering waarbij meerdere veiligheids- en leefbaarheidvraagstukken tegelijkertijd, gebiedsgericht aangepakt worden (fysiek, sociaal en economisch).

Werkwijze en stappen

Het is daardoor altijd een opgave waarbij naast de politie meerdere partijen betrokken zijn en waar dan ook veel aandacht is voor de afstemming, het vastleggen werkafspraken in convenanten, en de aansturing et cetera. Kenmerkend is, in veel gevallen, ook het voortdurend monitoren van de gepleegde interventies en het terugkoppelen van de resultaten.

Een goed voorbeeld van de monitorsystematiek is de Rotterdamse Veiligheidsindex waarmee periodiek een groot aantal gegevens betreffende de veiligheidsituatie verzameld wordt. Zo kan op gebiedsniveau in beeld gebracht worden of de aanpak ook daadwerkelijk een daling van de objectieve en subjectieve veiligheid tot gevolg heeft.

Een paar voorbeelden:

- *Aanpak Strevelsweg, Rotterdam*

Het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid, het oplossen van acute problemen als drugsoverlast en straatterreur, ernstige vervuiling en herstel van het vertrouwen in de overheid. Dat is de inzet van een methodiek waarmee in Rotterdam een groot aantal diensten en organisaties, in nauwe samenwerking met de bewoners, de problemen op en rond de Strevelsweg begin 2001 aanpakten. In vijf maanden tijd worden op en rond de Strevelsweg bijna 700 woningen huis voor huis gecontroleerd door het interventieteam. Dit interventieteam controleert de panden op bouwtechnische staat en brandveiligheid. De eigenaar wordt, indien nodig, gesommeerd gebreken en tekortkomingen te verhelpen. Ook de bewoners worden aangesproken. Hiervoor worden concrete, passende oplossingen gezocht. Doorverwezen bewoners worden begeleid door een casemanagementteam. Het team houdt nauwlettend in de gaten of de afspraken ook daadwerkelijk worden nagekomen. Na de positieve ervaringen is de Strevelsweg-methodiek als vast onderdeel van het beleid elders overgenomen.

- *Operatie Hartslag, Heerlen*

De 'Operatie Hartslag' heeft als doel het aanpakken van de toenemende drugsoverlast in de binnenstad en rond het station van Heerlen. Het project richt zich zowel op repressie van de drugsoverlast als op de zorg voor opvang

en begeleiding van verslaafden. Kenmerkend voor de aanpak van de operatie Hartslag is de multidisciplinaire samenwerking tussen alle betrokken instanties op het terrein van de bestrijding van drugsoverlast: gemeente Heerlen, Parkstad Limburg, politie, spoorwegpolitie, openbaar ministerie, GGD, zorginstellingen, maatschappelijke opvang, bewoners, elektriciteitsmaatschappijen, vervoermaatschappijen en gevangeniswezen. De afspraken zijn vastgelegd in convenanten, en er zijn verschillende trajecten voor de verslaafden uitgewerkt.

- *Hektor Venlo*

Het programma Hektor is in 2001 gestart en heeft tot doel de drugsproblematiek in het centrum van Venlo aan te pakken. Hektor werkt via een drietal samenhangende sporen: strikte handhaving, verwerving en herontwikkeling van vastgoed en de aanpak van de coffeeshops. Voor de uitvoering is een aparte programmastructuur in het leven geroepen. In een convenant zijn de gemaakte afspraken over handhaving rond drugsoverlast en –criminaliteit neergelegd. Om het project te ondersteunen is onder meer een privacyregeling opgesteld.

Meer weten

www.nicis.nl , www.rotterdamveilig.nl , www.hetccv.nl , in dossier bestuurlijk handhaven www.hetkenniscentrum.nl , www.venlo.nl/veiligheid.htm

Sociale veiligheid in openbaar vervoersgebieden

Doel

Het veiligheidsarrangement kan worden omschreven als een set van inhoudelijke en procedurele prestatieafspraken die de belanghebbende partijen maken met als doel het van tevoren vastgestelde veiligheidsniveau in een bepaald openbaar vervoergebied te bewerkstelligen.

Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt voor het spoorgebied en die zijn neergelegd in het Nationaal Veiligheidsarrangement (NVA). Het NVA is een parapluovereenkomst waarin o.a. taken en verantwoordelijkheden van de partners in de veiligheidsketen zijn beschreven. Op basis van het NVA kunnen op lokaal- en regionaal niveau afspraken worden gemaakt in de vorm van veiligheidsarrangementen.

Werkwijze en stappen

De handreiking voor lokale veiligheidsarrangementen (LVA) is daarbij behulpzaam. Het opstellen van een veiligheidsarrangement bestaat uit een aantal stappen en wordt in vier fasen gedeeld:

- Fase 1:   Aanleiding, taakverdeling, politieke inbedding/bestuurlijk draagvlak.
- Fase 2:   Instellen projectstructuur, analyse veiligheidssituatie, opstellen veiligheidsarrangement.
- Fase 3:   Besluitvorming.
- Fase 4:   Uitvoering, monitoren en evaluatie .

Voorbeelden van veiligheidsarrangementen zijn het Lokaal Veiligheids Arrangement Dordtse Stationsgebieden, het Regionaal handhavingsarrangement Rotterdam en het Veiligheidsarrangement stationsomgeving Duiven.

Meer weten

www.minbzk.nl , nationaal veiligheidsarrangement spoorvervoer

4.2.3 Burgerparticipatie

Mensen maken de stad

Doel

Mensen Maken de Stad is een methodiek ter bevordering van actief burgerschap, sociale samenhang en sociale integratie die vooral wordt toegepast in straten waar bewoners onverschillig staan ten opzichte van elkaar en waar leefbaarheidproblemen bestaan.

Werkwijze en stappen

Bewoners worden door sociale professionals (opbouwwerkers en jeugdwerkers) gestimuleerd om zich gezamenlijk in te zetten voor hun omgeving en om op een prettige manier met elkaar om te gaan.

De methodiek kent een viertal pijlers, namelijk de straatgewijze aanpak, bewoners staan centraal, benutten en vergroten van het aanwezige sociaal en cultureel kapitaal en straten ontwikkelen, in fases, sociale samenhang en actief burgerschap.

De methode kent een gefaseerde aanpak:

- Sociale diagnose: De professionals gaan huis aan huis langs om te vragen

welke problemen spelen in de straat en welke bewoners zich eventueel willen inzetten.

- Straatagenda: Vervolgens wordt met een groepje actieve bewoners een zogenaamde straatagenda geformuleerd. Met gemeentelijke diensten, woningcorporaties, sociale professionals en bewoners worden afspraken gemaakt over de straatetiquette (omgangsregels in de straat) en de inzet van organisaties.
- Vaststelling Straatagenda: De agenda wordt voorgelegd aan alle bewoners. De agenda wordt officieel vastgesteld op het moment dat tenminste eenderde van de huishoudens door het zetten van een handtekening verklaart met de inhoud in te stemmen.
- Uitvoering. De sociale professionals trekken zich langzaam terug. Het zijn vooral de actieve bewoners die zich moeten inzetten (wel met incidentele ondersteuning indien nodig).
- Straatkeuring: Na een jaar wordt de methodiek 'gekeurd' door de direct betrokkenen tijdens de zogenaamde straatkeuring. Aan de hand van een aantal vragen, stellen betrokkenen vast of de aanpak geslaagd is en of de aanpak wordt voortgezet.

Meer weten

www.projectenzorgenwelzijn.nl , www.opzoomermee.nl

Asset-Based Community Development

Doel

De Asset-Based Community Development (ABCD)-benadering is een van oorsprong Amerikaanse methode, die lokale talenten en vaardigheden in kaart brengt en deze mobiliseert om te werken aan vitale buurten. De methode legt nadruk op zelfredzaamheid en zelforganiserend vermogen van burgers. Door sociaal kapitaal in een wijk te stimuleren en te gebruiken, probeert de aanpak vitale en leefbare wijken te creëren.

Werkwijze en stappen

Burgers worden gezien als producenten van visies en projecten of als gelijkwaardige partner van (overheids)instellingen bij ontwikkeling van de wijk. De regie ligt bij de bewoners. Samenwerking is van essentieel belang in de ABCD-methode.

De overheid heeft een ondersteunende rol in de vorm van financiële en technische assistentie, het overdragen van verantwoordelijkheden én het investeren in sociale,

fysieke en economische aspecten van een wijk. Binnen de methode worden een vijftal stappen onderscheiden die doorlopen moeten worden (voor elke stap zijn checklisten et cetera beschikbaar):

- Stap 1 Maken van een wijkkaart
- Stap 2 Bouwen aan relaties tussen de bronnen in een buurt.
- Stap 3 Mobiliseren van een gemeenschap rond de ontwikkeling en onderlinge uitwisseling van informatie in, van en over de buurt.
- Stap 4 De wijk samenbrengen rond een visie en een plan
- Stap 5 Op zoek naar steun van buiten

Meer weten

www.kanwel.nl

4.3 Bedrijven en veiligheid

Op het terrein van bedrijvigheid en veiligheid liggen thema's die te maken hebben met de sociale onveiligheid rond bedrijvigheid. Thema's zijn onder meer veiligheid in en rond ondernemingen en de veiligheid rond uitgaan. De volgende methoden worden geschetst:

- Keurmerk Veilig Ondernemen
- Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan
- Handhavingsarrangementen

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

Doel

Het KVO is een gestructureerde manier om in samenwerking tussen ondernemers, politie, brandweer, gemeente en andere betrokkenen de criminaliteit en overlast aan te pakken. Door het treffen van structurele maatregelen wordt de veiligheid binnen een winkelgebied of bedrijventerrein verbeterd.

Werkwijze en stappen

Het proces om te komen tot een KVO voor bestaande gebieden bestaat uit acht stappen: samenwerking organiseren, veiligheid analyseren, plan van aanpak opstellen, aanvragen keurmerk, uitvoeren plan van aanpak, evaluatie met nieuwe analyse, vernieuwen plan van aanpak, hercertificering.

Bij het treffen van maatregelen gaat het om zaken als inrichting van het openbaar

gebied, de inrichting van de winkel, opleiding van personeel, een 'burenbelsysteem' waarmee winkeliers elkaar kunnen waarschuwen als er iets gebeurt et cetera.

Meer weten

www.hetccv.nl , dossier Ondernemen

Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan

Doel

Met een gestructureerde aanpak en werkwijze, maakt de KVVU het mogelijk om de veiligheid in een uitgaansgebied te verbeteren.

Werkwijze en stappen

De Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan is een aanpak waarmee het proces van samenwerking opgezet, aangevuld en versterkt kan worden.

Door de KVVU te gebruiken worden betrokken partijen samengebracht, en gestimuleerd de problemen in kaart te brengen en deze gezamenlijk aan te pakken. De KVVU is geschikt voor elk uitgaansgebied en is cyclisch van opzet. Deelnemers aan de KVVU zijn de gemeente, politie, horecaondernemers en Openbaar Ministerie (OM). Naast deze partijen kan ook gedacht worden aan de brandweer, de GGD, het jongerenwerk, bureau HALT en particuliere beveiligingsbedrijven.

De onderdelen van het KVVU zijn:

- het vormgeven van de samenwerking;
- het uitvoeren van een veiligheidsanalyse;
- het opstellen van een plan van aanpak;
- het opstellen van een samenwerkingsconvenant;
- het uitvoeren van de maatregelen uit het plan van aanpak;
- een evaluatie die input levert voor het aanscherpen van het plan van aanpak.

Meer weten

www.hetccv.nl , in dossier Uitgaan en recreëren

Handhavingsprogramma's

Doel

Programmatisch handhaven heeft als doel om op een integrale, gestructureerde en transparante wijze de rollen, taken en bevoegdheden van de betrokken publieke

handhavingpartners vast te leggen en de manier van optreden te bepalen. Daarbij worden bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten op elkaar afgestemd. Een handhavingsprogramma is cyclisch, wordt voor een periode van vier jaar vastgesteld en jaarlijks geëvalueerd.

Werkwijze en stappen

Handhavingsprogramma's , vaak vastgelegd in zogenaamde handhavingarrangementen gericht op cannabis, alcohol, drugs en horeca zijn er in vele soorten. Als voorbeeld een beschrijving van het handhavingsarrangement Horeca Schiedam. Hierin wordt beschreven hoe de handhaving van horecabedrijven concreet gestalte krijgt. Het arrangement legt de in de lokale driehoek gemaakte afspraken over de wijze van handhaven vast. Bij horecahandhaving gaat het om een gecombineerd optreden van gemeente, openbaar ministerie (OM) en politie. Het arrangement richt zich op verschillende doelgroepen. De volgende drie doelgroepen worden onderscheiden:

1. Horecabedrijven (vergunningplichtige en niet vergunningplichtige bedrijven waar horeca gerelateerde activiteiten plaatsvinden)
2. Horecabedrijven die niet in de gemeentelijke horecanota omschreven worden, maar die wel als horeca bestempeld kunnen worden, bijvoorbeeld coffeeshops.
3. Bedrijven waar alcoholhoudende dranken verstrekt worden, maar die geen horeca betreffen. Hierbij kan worden gedacht aan supermarkten, wijnwinkels, avondwinkels (ook showrooms van garagebedrijven bijvoorbeeld, tankstations) vallen onder de reikwijdte van het arrangement.

Meer weten

www.hetccv.nl , in dossier Bestuurlijk handhaven. www.bds.rotterdam.nl

4.4 Jeugd en veiligheid

4.4.1 Inleiding

Het veiligheidsveld jeugd kent in vergelijking met de andere velden veel methoden. In het kader van deze quick scan worden de methoden verdeeld over een drietal groepen. Ten eerste methoden die gebruikt kunnen worden bij onderwijslocaties, namelijk:

- Veilig op School

- Veilig in en om School
- Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen

Ten tweede methoden die ontwikkeld zijn om met een persoonsgerichte aanpak de persoonlijke situatie van de betrokkene(n) zodanig te veranderen dat het

veiligheidsprobleem wordt verminderd/opgelost² Beschreven worden:

- Persoongerichte aanpak
- Aanpak Harde Kern Jeugd
- Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
- Zet in op 12 min
- Veiligheidshuis

Bij de laatste groep staat niet de individuele jongere centraal, maar de groep waarvan hij/zij deel uitmaakt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Communities that Care
- Streetwise
- Groepsaanpak
- Jongeren op straat

4.4.2 Onderwijs en veiligheid

De Veilig op School-methodiek (VOS)

Doel

Het doel van de Rotterdamse VOS methodiek is het systematisch verbeteren van de veiligheid in en om de school door middel van een integrale aanpak.

Werkwijze en stappen

De methodiek gaat uit van vijf verschillende domeinen en brengt aan de hand daarvan de (on)veiligheid in en om de school in kaart. Deze vijf domeinen zijn:

- Ruimtelijk domein
- Institutioneel domein
- Sociaal domein
- Criminogeen domein
- Onderwijsdeskundige domein

---

² Vanzelfsprekend heeft de persoonsgerichte aanpak ook niet-jeugdigen als doelgroep. In het kader van deze Quick Scan worden deze meegenomen bij het veiligheidsveld jeugd.

In elk van deze vijf domeinen spelen risicofactoren (die onveiligheid in de hand werken) en beschermingsfactoren (die veiligheid positief beïnvloeden) een rol. De VOS gaat uit van een continue aanpak en is ingedeeld in een uitvoerings- en een evaluatiefase. In de uitvoeringsfase wordt de veiligheid op schoollocaties met behulp van het Risicomodel onderzocht en gemeten (in de VOS-scan). De uitkomsten hiervan zijn de basis voor het treffen van maatregelen. In de evaluatiefase wordt aan de hand van een herscan gekeken of de maatregelen het gewenste effect hebben gehad.

Meer weten

www.rotterdamveilig.nl , www.hetccv.nl in dossier Leren en werken

Veilig in en om de school (VIOS)

Doel

Het doel van de Amsterdamse VIOS methodiek is het verbeteren van de veiligheid in en om de school. De methodiek richt zich vooral op het organiseren van de aanpak waarin vele partijen samenwerken, zoals schooldirecteuren, veiligheidscoördinatoren, trainers, de politie en de leerlingen.

Werkwijze en stappen

Onderdelen van de VIOS aanpak zijn:

- training van docenten en leerlingen
- voorlichting
- incidentenregistratie
- advisering van docenten
- het opstellen van een schoolveiligheidsplan.

De VIOS aanpak biedt een duidelijke overlegstructuur en een heldere, overzichtelijke communicatie. Het schoolveiligheidsplan wordt jaarlijks bijgesteld.

Meer weten

www.vios-amsterdam.nl , www.eenveiligamsterdam.nl

Veiligheidsmanagement voor Peuterspeelzalen

Doel

Deze methode biedt een gestructureerde aanpak om de veiligheid in en om peuterspeelzalen te vergroten.

Werkwijze en stappen

Uitgangspunt is dat de betrokkenen zelf de veiligheid in kaart brengen en gezamenlijk aangeven welke maatregelen genomen moeten worden. Daarbij zijn niet de normen het uitgangspunt, maar het dagelijkse gedrag van de kinderen en de ongevallen zoals deze in de praktijk voorkomen.

De methode bestaat uit een aantal vaste stappen:

- de inventarisatie,
- de registratie,
- het opstellen van huisregels,
- het maken en uitvoeren van een actieplan,
- het opstellen en oefenen van een ontruimingsplan en EHBO,
- opstellen evaluatief veiligheidsverslag.

Meer weten

www.jeugdinformatiegroningen.nl

4.4.3 Persoongerichte aanpakken

Doel

De intensieve aanpak van veelplegers, verslaafden, overlastgevende jongeren is een centraal onderdeel van nationaal en lokaal veiligheidsbeleid. Het doel van de persoonsgerichte aanpak is de persoonlijke situatie van de betrokkene(n) zodanig te veranderen dat het veiligheidsprobleem wordt verminderd/opgelost.

Werkwijze en stappen

Methodisch gezien krijgt deze persoonsgerichte aanpak vorm in zogenaamde casuoverleggen. Hierin worden de personen individueel besproken en komt de informatie van participerende organisaties op tafel (criminele antecedenten, overlast, zorg, middelengebruik, schoolprestaties etc). Op basis van deze gedeelde informatie wordt afgesproken welke aanpak, door welke organisatie, wordt uitgevoerd.

In algemene zin kenmerkt een goede lokale persoonsgerichte aanpak zich door:

- goede organisatiestructuur: duidelijke aansturing, definities en samenwerking
- goede informatievoorziening: toegankelijke en volledige persoonsdossiers
- goede en voldoende interventies: tegenhouden, drang- en dwangtrajecten.

Er zijn verschillende soorten persoonsgebonden aanpak, hieronder worden kort enkele voorbeelden gegeven:

- *Persoonsgerichte aanpak (PGA) (Rotterdam)*

De PGA heeft tot doel veelplegers, of dat nu verslaafden, jongeren of andere groepen criminelen zijn, langdurig van straat te halen en via intensieve hulpverlening van straat te houden. Het doel is het doen stoppen van crimineel of overlastgevend gedrag.

Onder leiding van het OM worden de dossiers van de personen waar het om gaat niet meer zaaksgericht opgebouwd, maar persoonsgericht. De rechter kan dan zien wat er allemaal gedaan is door diverse instanties om de persoon aan te pakken. Zaken worden "gestapeld" aan de rechter aangeboden met een daaraan verbonden forse vrijheidsbenemende eis.

De personen die aan criteria voor persoonsgerichte aanpak voldoen, krijgen in deze aanpak altijd eerst hulpverlening aangeboden. Pas na het weigeren van hulpverlening wordt gekozen voor een repressieve aanpak. Criteria voor de aanpak van doelgroepen wordt deels afgesproken, en deels wettelijk opgelegd. Hiervoor is een pakket maatregelen opgenomen in de wet, de zogenaamde ISD-wetgeving. Deze maakt het mogelijk om zeer actieve veelplegers maximaal twee jaar van hun vrijheid te beroven door plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders.

- *Aanpak Harde Kern Jeugd (Amsterdam)*

Het doel van de aanpak Harde Kern Jeugd Amsterdam is om jeugdige veelplegers op te sporen, aan te houden en zo op te vangen dat de spiraal van criminaliteit wordt doorbroken.

De 'aanpak harde kern' is een integrale aanpak. Bestaande maatregelen en werkwijzen worden in kaart gebracht, instellingen en organisaties in 'de keten' werken nauw met elkaar samen en er worden duidelijke afspraken gemaakt.

De Aanpak Harde Kern Jeugd stoelt op vijf pijlers:

  - preventie en doorstroming;
  - opsporing en vervolging;
  - resocialisatie;
  - jeugdpsychiatrie;
  - informatiepositie van betrokken instanties

- *Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak Rotterdam (DOSA)*

Het DOSA heeft tot doel een sluitende aanpak te realiseren voor risico- en probleemjongeren die woonachtig zijn binnen een deelgemeente in Rotterdam, en wil het rondpompen van jongeren en het shopgedrag van jongeren bij verschillende instellingen voorkomen.

De sluitende aanpak strekt zich uit over alle jeugdinstanties in de preventieve, hulpverlenende en justitiële sfeer, zowel op stedelijk als op buurt- en wijkniveau.

Door de DOSA ontstaan er korte lijnen. De regie is in handen van een DOSA-regisseur. Deze signaleert, registreert, coördineert, stemt af met partners, houdt contact en monitort de gemaakte afspraken.

De DOSA bestaat uit vijf fases:

- aanmelding,
- analyse,
- interventie,
- monitoring
- afsluiting.

- *Zet in op 12 min (Arnhem)*

Het doel van 'Zet in op 12 min' is risicogezinnen zo snel mogelijk gevraagd en ongevraagd hulp en zorg te bieden om daarmee problemen te voorkomen en vroegtijdig aan te pakken.

Alle gesignaleerde gevallen worden geanalyseerd en gescreend door de betrokken organisaties gezamenlijk. Vervolgens wordt een persoons/gezinsgerichte aanpak opgesteld (maatwerk) en komt de daadwerkelijke hulpverlening op gang.

De stappen van 'Zet in op 12 min' zijn

- signaleren
- analyseren
- persoonsgerichte aanpak.

- *Veiligheidshuis Tilburg*

Het doel van het Veiligheidshuis is om de leefbaarheid en sociale veiligheid te verbeteren door een snelle en adequate aanpak van risicojongeren tot en met jeugdige en volwassen veelplegers.

Het Veiligheidshuis wil recidive voorkomen en terugdringen, passende hulp bieden aan het slachtoffer en een goed informatiepunt zijn voor de partners in veiligheid.

In het Veiligheidshuis in Tilburg werken tien partners op het gebied van veiligheid met elkaar samen, en zitten ook fysiek bij elkaar. Men richt zich op de hele keten van preventie, repressie tot aan resocialisatie en wil een sluitende persoonsgebonden aanpak realiseren.

Meer weten

www.veiligheidbegintbijvoorkomen.nl , <http://www.veiligleeuwarden.nl>;
www.eenveiligamsterdam.nl, www.rotterdamveilig.nl , www.arnhem.nl.

4.4.4 Groepsgerichte methoden

Communities that Care (CtC)

Doel

CtC is een methodiek om gebiedsgericht preventief jeugd- en veiligheidsbeleid vorm te geven. Het doel van CtC is het verminderen van probleemgedrag van jongeren.

Werkwijze en stappen

Een wetenschappelijk model rond risicofactoren, beschermende factoren en probleemgedrag vormt het inhoudelijk fundament voor de methodiek, waarbij de veiligheidsopgave te definiëren is als het versterken van de beschermende factoren, en het terugdringen van de belangrijkste risicofactoren.

In hoofdlijn bestaat CtC uit: uitvoeren specifiek onderzoek onder jongeren, analyse van gegevens, bepalen prioriteiten, in kaart brengen bestaande inspanningen en benodigde aanvullende acties, inzet bewezen en effectieve interventies, opstellen preventieplan, monitoren evalueren voortgang. Kenmerkend is dat een groot aantal organisaties rond jongeren, gezin en veiligheid in alle fases samenwerken, zowel op managementniveau als op uitvoerend niveau.

Als sturingsmethodiek voor preventief (lokaal) jeugdbeleid kent CtC de volgende vijf stappen:

- draagvlak creëren;
- sociale diagnose verrichten;
- opstellen preventieplan;
- uitvoering;
- monitoring en effectmeting bij de jeugd zelf.

Meer weten

www.ctc-holland.nl

Streetwise (Duiven)

Doel

Het doel van Streetwise is om jeugdgroepen en de overlast in woonbuurten te monitoren en aan te pakken.

Werkwijze en stappen

De insteek is om met alle betrokken organisaties en jongeren zelf ervoor te zorgen dat een groep jongeren in de categorie "aanvaardbaar" komt of blijft.

De groepen worden ingedeeld in vier categorieën, afhankelijk van de mate van overlast en de aanspreekbaarheid van de groep. Per groep wordt voor een aanpak gekozen in overleg met jongerenwerk, gemeente en politie. Door voor een duidelijke aanpak te kiezen motiveert Streetwise jongeren om zich op een positieve manier te gedragen. Daarnaast gaat Streetwise er van uit dat zowel melders als ouders hierin een rol spelen, zij worden actief benaderd en betrokken. Ook de melders worden zo met hun overlastervaring geholpen. De werkwijze van de betrokken partners is beschreven en maakt deel uit van het plan van aanpak. Essentiële voorwaarde voor deze aanpak is registratie. Er is een aantal instrumenten ontwikkeld dat daarbij kan helpen.

De aanpak van jeugdoverlast is gebaseerd op 5-sporen beleid:

vroegtijdig signaleren en waar mogelijk en nodig vroegtijdig ingrijpen;

- aanpakken van overlast;
- bestraffen van overtreders;
- betrekken van de ouders bij de aanpak;
- verhogen van de veiligheid.

Meer weten

www.jeugdoverlast.nl

Groepsaanpak (Beke methodiek)

Doel

Het doel van de Beke methodiek is groepen overlastgevende of criminele jongeren te classificeren en op effectieve wijze aan te pakken om de overlast en criminaliteit te verminderen.

Werkwijze en stappen

De groepsaanpak is een methodiek die hulp biedt bij de aanpak van problematische jeugdgroepen. Met deze aanpak is het mogelijk een inschatting te maken van de jeugdgroepen die overlast veroorzaken. De groepsaanpak is een structurele aanpak die op lange termijn problemen met groepen moet voorkomen.

Bij deze aanpak zijn o.a. politie, gemeente, Openbaar Ministerie, Jongerenloket, Jeugd- en volwassenreclassering, Bureau Jeugdzorg betrokken.

De methodiek onderscheidt een drietal maatregelen die op iedere groep worden toegepast:

- groepsgericht (gericht op de groep als geheel), bijvoorbeeld sportactiviteiten, waardoor contact met de jongeren gemaakt kan worden.
- domeingericht (maatregelen in het gebied waar de groepen rondhangen) bijv. aanpassing verlichting, afsluiten van portieken en plaatsen/weghalen van bankjes
- persoonsgericht (gericht op de individuele leden van een groep)

Wijkagenten vullen vragenlijsten in en aan de hand daarvan wordt het soort en aantal jeugdgroepen per wijk of gemeente in kaart gebracht. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een hinderlijke groep, een overlastgevende groep of een criminele groep. De aanpak van deze groepen gebeurt door het opstellen van een specifiek op de groep gericht plan van aanpak, waarbij duidelijk wordt aangegeven wie, waar verantwoordelijk voor is.

Jongeren worden ingebracht in bijv. het Justitieel Casus Overleg (JCO, waaraan Openbaar Ministerie, Politie en Bureau jeugdzorg deelnemen) of een ander traject. Hier wordt gekeken of er ook bij andere organisaties kennis over de jongere beschikbaar is. Vervolgens wordt een plan van aanpak voor de jongere ontwikkeld.

Meer weten

www.nicis.nl , www.beke.nl , www.hetccv.nl in dossier Samenleven en wonen

Aanpak Jongeren op straat (Amersfoort)

Doel

De aanpak 'Jongeren op straat' is erop gericht om overlast van jongeren in de wijken aan te pakken.

Werkwijze en stappen

Er wordt inzichtelijk gemaakt waar de groepen zich ophouden en welke overlast zij veroorzaken. Om de overlast aan te pakken wordt een mix van maatregelen ingezet. In complexe overlastsituaties wordt een plan van aanpak uitgewerkt. Overlastklachten worden centraal verzameld. Zo ontstaat er zicht op de problematiek en kan een follow up voor elke klacht worden gerealiseerd.

Periodiek komen de partners bij elkaar, welzijn (jongerenwerk en opbouwwerk), gemeente en politie en worden klachten en groepen besproken. Voor eenvoudig problemen wordt onmiddellijk iemand aangewezen die het probleem aanpak. In meer complexe situaties wordt een plan van aanpak gemaakt. Het plan van aanpak bevat een analyse van de situatie en een aantal acties om het gestelde doel te halen. In het Handboek Jongeren op Straat worden 80 mogelijke maatregelen genoemd.

Meer weten

www.projectenzorgenwelzijn.nl

4.5 Integriteit en veiligheid

In het veiligheidsveld 'integriteit en veiligheid' worden binnen het Kernbeleid Veiligheid bedreigingen rond radicalisering en terrorisme, georganiseerde criminaliteit en non-integer bestuurlijk handelen gebundeld. Dit veld is zo genoemd omdat deze ontwikkelingen de grondvesten van de maatschappij kunnen aantasten, de integriteit van onze samenleving kunnen bedreigen. De volgende methoden worden hier geschetst:

- aanpak polarisatie en radicalisering
- Integriteitsmeter

Aanpak polarisatie en radicalisering

Doel

Door het COT is een aanpak ontwikkeld die gemeenten en andere betrokkenen kan helpen bij het vormgeven van een eigen aanpak van de fenomenen polarisatie en radicalisering.

Werkwijze en stappen

Er worden een vijftal stappen onderscheiden:

Stap 1 *Inhoudelijke verkenning*: wat is radicalisering wel, en wat is het niet.

- Stap 2   *Verkennen nut, noodzaak en contouren van een aanpak*; Wat zijn de lokale feiten, beelden en gevoelens. Welke zienswijzen zijn er, en is er draagvlak bij interne en externe partners? Is een aanpak nodig, wat en waarom moet worden aangepakt?
- Stap 3   *Verzamelen en verwerken informatie*; bepalen welke informatiebronnen gebruikt worden, op welke wijze de informatieverzameling en -verwerking plaatsvindt, benoemen partners, vastlegging en registratie et cetera.
- Stap 4   *Reageren op informatie*; hoe wordt informatie geïdentificeerd, welke reactiemogelijkheden zijn er, wat is nodig om interventies mogelijk maken.
- Stap 5   *Organisatievorm*; Vaststelling van meest passende organisatievorm, bepalen capaciteit et cetera.

Meer weten

www.hetccv.nl , in dossier Samenleven en wonen

Integriteitsmeter

Doel

Met de Integriteitsmeter kunnen de aard en de omvang van de integriteitschendingen in een organisatie zichtbaar gemaakt worden, en wordt een beeld gegeven van de houding van medewerkers ten aanzien van de integriteit van de organisatie.

De meter geeft indicaties in hoeverre de stijl van leidinggeven binnen organisaties de bestuurlijke integriteit beïnvloedt en maakt duidelijk in hoeverre beleid gericht op het versterken van de integriteit succesvol is.

Werkwijze en stappen

De werkwijze van de Integriteitsmeter is als volgt:

- De kern van de Integriteitsmeter bestaat uit een enquête, waaraan alle medewerkers kunnen deelnemen. Hierin wordt gevraagd naar waargenomen schendingen van de integriteit, het organisatieklimaat met betrekking tot integriteit, het ervaren voorbeeldgedrag van leidinggevendenden, de ervaren impact van integriteit-beleidsmaatregelen.
- De antwoorden worden via een wetenschappelijk onderbouwde en internationaal geteste methode geanalyseerd. Deze resultaten geven de mogelijkheid om de stand van zaken in organisaties te vergelijken met die van andere organisaties. Op deze wijze verkrijgt men inzicht in de sterke en

zwakke punten van de organisatie met betrekking tot integriteit.

- Bepalen van vervolgacties om zwakke punten te verhelpen.
- Herhaling na een bepaalde periode om te bezien of er resultaten behaald zijn.

Meer weten

www.bureauintegriteit.nl

4.6 Algemene methodieken

In de vorige paragrafen zijn verschillende methoden beschreven die voor een specifiek inhoudelijk doel zijn ontwikkeld. Er zijn ook een aantal methoden die meer algemeen van aard zijn, en die voor verschillende veiligheidsvraagstukken gebruikt kunnen worden. Een tweetal wordt hier geschetst:

- de lokale veiligheidsplanner
- matrix integrale veiligheidszorg

De lokale veiligheidsplanner

Doel

De lokale Veiligheidsplanner is een in opdracht van het CCV door Seinpost Adviesbureau ontwikkelde webbased methode die het mogelijk maakt om met verschillende partijen gezamenlijk (én gelijktijdig) te werken aan het ontwikkelen van een lokale aanpak van veiligheidsvraagstukken.

Werkwijze en stappen

De methode ondersteunt de uitvoering van meerdere projecten tegelijk. Ieder project heeft zijn eigen online projectaanpak. Verschillende (veiligheids-)onderwerpen variërend van overlastsituaties in de openbare ruimte (stations, pleinen en winkelgebieden) tot de aanpak van overlast door jongeren kunnen met ondersteuning van de Veiligheidsplanner worden uitgewerkt.

De aanpak bestaat uit 6 stappen.

- 1 Wat is het probleem? Interactieve probleembepaling.
- 2 Wat zijn de belangrijkste problemen? Prioriteren.
- 3 Wat doen we al? Inventariseren huidige maatregelen.
- 4 Wat willen we bereiken? Formuleren doelstellingen (SMART).
- 5 Wat gaan we doen? Vaststellen totaal aan maatregelen.
- 6 Wat hebben we bereikt? Monitoring van de uitvoering.

De uitwerking van deze stappen vindt deels online plaats. Een groot voordeel van deze applicatie is dat verslaglegging en rapportages direct en voor alle deelnemers beschikbaar zijn.

Meer weten

www.veiligheidsplanner.nl

Matrix integrale veiligheidszorg

Doel

Om gemeenten te ondersteunen in het voeren van de regie bij de aanpak van veiligheidsproblemen heeft het programmabureau Integrale veiligheid Noord Holland Noord de matrix Integrale Veiligheidszorg ontwikkeld.

Werkwijze en stappen

Door de matrix te gebruiken kan overlap worden voorkomen, wordt een heldere probleemanalyse gemaakt, worden doelstellingen smart geformuleerd en wordt concreet benoemd welke partner verantwoordelijk is voor welk deel van de integrale aanpak.

Meer weten

www.integraleveiligheidnbn.nl

5 Suggesties voor methodisch werken

Verbinden van inhoud en proces

Zoals uit de vele voorbeelden afgeleid kan worden, is één van de belangrijkste kenmerken van het methodisch werken het goed verbinden van enerzijds de inhoudelijke kanten van het probleem (waar bestaat dit uit, waar komt het vandaan, waarom speelt het hier), met anderzijds de procesmatige aspecten (wat willen we bereiken, wat is de beste manier om dit te doen, welke partijen zijn hierbij betrokken, hoe richten we het proces optimaal in).

Veiligheidsbeleid kan alleen maar effectief zijn als over probleemanalyse, doelen, instrumenten en uitvoering, als onderdelen van de beleidscyclus, in onderlinge samenhang wordt nagedacht.

Zonder 'goede' inhoud niet doeltreffend, zonder 'goed' proces niet doelmatig.

Probleemanalyse en -prioritering

Een goede probleemanalyse is onontbeerlijk om de omvangrijke en hardnekkige veiligheidsproblemen aan te pakken. Pas wanneer de oorzaken van de problemen duidelijk zijn en de onderliggende mechanismen die deze problemen veroorzaken, kan worden bepaald hoe deze kunnen worden doorbroken.

Tegelijkertijd kent de praktijk de beperking dat niet alles in één keer aangepakt, laat staan, opgelost kan worden. Het aanbrengen van prioriteiten in de aanpak helpt om deze scherper, overzichtelijker en beter uitvoerbaar te maken. Beperk en versterk!

Zorgvuldig organiseren van uitvoering

Methodisch werken aan veiligheidsproblemen betekent methodisch *samenwerken*. Het is van belang dat het proces zorgvuldig vormgegeven wordt.

Eenzijds betekent dit dat betrokkenen op een juiste wijze en op het juiste moment bij de aanpak betrokken worden en dat gestreefd wordt naar een gezamenlijke analyse, planvorming en uitvoering. Concreet gaat het dan om een goede verkenning van het veld en de spelers, het betrekken van de juiste mensen van organisaties die met het veiligheidsprobleem te maken hebben, het zorgen voor de juiste samenstelling van de projectgroep en het bouwen aan een team. In de projectgroep zijn korte lijnen, goede

bereikbaarheid, snelle interacties voor een effectieve aanpak van wezenlijk belang.

Anderzijds heeft methodisch samenwerken betrekking op een juiste inrichting van het proces met aandacht voor de volgende stappen:

- *Wat moet bereikt worden?* Het formuleren van doelen en het vertalen in te bereiken doelstellingen (SMART) is belangrijk om de richting te bepalen en om in een later stadium te kunnen vaststellen of de aanpak al dan niet succesvol is.
- *Wat wordt er al gedaan?* Het zo volledig mogelijke inventariseren van de aanwezige maatregelen, en het beantwoorden van de vraag waarom dit niet voldoende is om het probleem effectief aan te pakken (te weinig capaciteit, verkeerde interventies, et cetera).
- *Wat gaat gedaan worden en op welke manier?* Het vaststellen van het totaal aan benodigde maatregelen, en de wijze waarop de maatregelen in samenhang ingezet gaan worden. Maar het gaat ook om het besluitvormingstraject, en de plaats binnen het bredere veiligheidsbeleid. Zonder afspraken over de communicatie loopt de aanpak gevaar. Kortom: regel wat nodig is voor een succesvolle uitvoering.
- *Wat wordt bereikt?* Het monitoren van de uitvoering zodat de inspanningen die verricht worden en ook de resultaten periodiek zichtbaar gemaakt kunnen worden. Stel de inspanningen bij indien dat nodig is.

De Lokale Veiligheidsplanner is opgebouwd uit verschillende stappen, die te zien zijn als de basiselementen van een methodische benadering van veiligheidsvraagstukken. Bij de stappen gaat het om het zorgvuldig en in samenspraak met betrokkenen beantwoorden van een zestal vragen:

- 1   Wat is het probleem?***
- 2   Wat zijn de belangrijkste problemen?***
- 3   Wat doen we al?***
- 4   Wat willen we bereiken?***
- 5   Wat gaan we doen?***
- 6   Wat hebben we bereikt?***